

אושר בבית נבחרי ההסתדרות ביום שלישי בתאריך 20.11.18

הצעת לאשרור תיקון פרק ז' לחוקת ההסתדרות בדבר הרכב מזכירות המרחבים

מוצע בזאת כי בית נבחרי ההסתדרות יאשרר תיקון לסעיף 5 בפרק ז' לחוקת ההסתדרות כך שתוכנו יהיה כדלקמן:
"5. מזכירות המרחב נבחרת על ידי מועצת המרחב".

דברי הסבר

כידוע, ובהתאם לסעיף 3 לפרק ז' בחוקת ההסתדרות, המרחב פועל באמצעות שלושה גופים: מועצת המרחב, מזכירות המרחב ויו"ר המרחב. מועצת המרחב היא המוסד העליון של המרחב, מזכירות המרחב היא ה"הנהגה" של המרחב או הרשות המבצעת שלו, ויו"ר המרחב הוא העומד בראש המזכירות.

מקדמת דנא יו"ר המרחב ומזכירות המרחב נבחרים על ידי מועצת המרחב בהתאם לתוצאות הבחירות ולהסכמים הקואליציוניים שנחתמים בין הצדדים. בנסיבות אלה, הוראת סעיף 5 לפיה המזכירות תיבחר בהתאם ליחסי הכוחות במועצת המרחב עומדת בניגוד לשיטה הנהוגה, כפי שהדברים באים לידי ביטוי בין היתר בתקנון מועצות הפועלים (שקדם עוד לחוקת ההסתדרות), בניגוד להיגיון הבסיסי ובניגוד לנהוג בתאגידים אחרים. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 5 כך שיעלה אחד עם השיטה הנהוגה במרחבי ההסתדרות.

ביום 13.7.2017, בית נבחרי ההסתדרות החליט לבטל את הסיפא של סעיף 5 לפרק ז' בחוקת ההסתדרות כך שיקבע "מזכירות המרחב נבחרת על ידי מועצת המרחב" כפי שהיה קבוע בתקנון בעבר וכפי שהיה נהוג מאז ומעולם.

הגיונו של התיקון היה בעיגון המצב הקיים, ובהשוואת המצב התקנוני החל על מזכירות המרחבים לזה החל על הנהגת ההסתדרות, ולזה החל למשל בממשלת ישראל. מצב זה מאזן כראוי בין שיקולים דמוקרטיים לבין שיקולי משילות.

לאחר קבלת התיקון הוגשו תביעות לרשות השיפוט שטענו לפגמים בהליך קבלת התיקון (תיקים 76-77/17; תיק 44/18 בערכאת הערעור). רשות השיפוט קבעה בהחלטתה כי אין שום פסול בהוראה המוצעת, ולמעשה אין מחלוקת בכך שהרשות המבצעת – מזכירות המרחב – תפעל באופן קולגיאלי ויעיל עם חברים מטעם הקואליציה בלבד (סעיפים 51-52 לפסק הדין). עם זאת, רשות השיפוט קבעה כי נפלו במהלך הליך התיקון בני"ה פגמים טכניים קלי ערך (סעיף 61 לפסק הדין), ובנסיבות אלה נקבע כי על בית נבחרי ההסתדרות לפעול לתיקון פגמים אלה בדרך של דיון מחדש בהצעת התיקון.